הַמָּבוֹי לְאוֹתוֹ חָצֵר. [ג]וּמִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לְשַׁתֵּף הַחֲצֵרוֹת, יְכוֹלִים לִתְּנוֹ בַּאֲוִיר הֶחָצֵר (ד) [ד]אוֹ בְּבַיִת שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבַּע עַל אַרְבַּע, *וְאֵין צָרִיךְ לִתְּנוֹ בְּבַיִת, רַק שֶׁיִּהְיֶה (ה) בְּמָקוֹם הַמִּשְׁתַּמֵּר, הִלְכָּךְ אֵין נוֹתְנִים אוֹתוֹ בַּאֲוִיר הַמָּבוֹי (ו) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שס״ו (ס״ג)): ב [ה]יִשְׂרְאֵלִים שֶׁדָּרִים (ז) בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת חֲלוּקִים, וְדַלְתוֹת כָּל אֶחָד מֵהַמְּקוֹמוֹת נְעוּלִים בַּלַּיְלָה וְהַשַּׁמָּשׁ גּוֹבֶה קֶמַח מִכֻּלָּם, (ח) אֵינוֹ מוֹעִיל לָהֶם לְהִשְׁתַּתֵּף, שֶׁשִּׁתּוּף מָבוֹי צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח (ט) בְּחָצֵר שֶׁבַּמָּבוֹי, וְאֵלּוּ שֶׁנִּבְדָּלִים זֶה מִזֶּה וּרְחוֹקִים, אֵין שִׁתּוּפָן אֶחָד וְאֵין מְבוֹאֵיהֶן כְּאֶחָד. הַגָּהּ: (י) וְאִם עֵרְבוּ בְּמָקוֹם אֶחָד, אֵין הָאֲחֵרִים שֶׁלֹּא עֵרְבוּ אוֹסְרִים עֲלֵיהֶם הוֹאִיל (יא) וְאֵין לָהֶם דְּרִיסַת הָרֶגֶל זֶה עַל זֶה, כִּי אֵין כָּל הָעִיר חֲשׁוּבָה (יב) כְּמָבוֹי אֶחָד אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹשְׁבִין (יג) בְּהֶקֵּף חוֹמָה אַחַת (בית יוסף סימן שצ״ב (ד״ה כתב בתשובה) בשם חזה התנופה (סי׳ מ)): ג (יד) [ו]כְּכָל מִשְׁפְּטֵי עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְשִׁעוּרוֹ, וְשֶׁאִשְׁתּוֹ מְעָרֶבֶת בִּשְׁבִילוֹ, וְשֶׁמְּעָרְבִין שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ אִם אֵין הַבַּיִת פָּתוּחַ אֶלָּא לְחָצֵר אַחַת, וְשֶׁקָּטָן יָכוֹל לִגְבּוֹתוֹ, וְשֶׁיָּכוֹל אֶחָד לְזַכּוֹת לְכֻלָּם (וְשֶׁאִם הָיוּ שֻׁתָּפִין אֵין צְרִיכִין לְעָרֵב), כָּךְ דִּינֵי שִׁתּוּף. הַגָּהּ: וַאֲפִלּוּ הָיָה מְשֻׁתָּף עִם שְׁכֵנָיו בִּסְחוֹרָה, (טו) *לָזֶה בְּיַיִן וְלָזֶה בְּשֶׁמֶן, אֵין צָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף, וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה (טז) בִּכְלִי אֶחָד

ג בְּרֵיְיתָא וּגְמָרָא פ״ה (ע״ב) וּבְפַרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (ד״ה עירוב). ד בְּרֵיְיתָא סֻכָּה ג׳ (ע״ב). ה הָרַשְׁבָּ״א בִּתְשׁוּבָה (מכת״י סי׳ כח). ו מִמַּשְׁמָעוּת הַמִּשְׁנָה ע״ג (ע״ב).

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן שס״ו (ס״ח), שָׁאנֵי הָתָם דְּעֵרוּב (ג) מִשּׁוּם דִּירָה הוּא, לְעָרֵב דִּירָתָן לַעֲשׂוֹתָן אַחַת, וְדִירָתוֹ שֶׁל אָדָם אֵינוֹ נִמְשָׁךְ אֶלָּא אַחַר פִּתּוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת דְּאֵינוֹ אֶלָּא לְשַׁתֵּף רְשׁוּת הַחֲצֵרוֹת שֶׁבַּמָּבוֹי, לֹא רְשׁוּת הַבָּתִּים, וְחָצֵר לָאו בֵּית דִּירָה הוּא, הִלְכָּךְ סַגִּי בְּכָל דְּבַר מַאֲכָל. וּמִזֶּה הַטַּעַם נַמִּי סַגִּי כְּשֶׁנּוֹתְנִים אוֹתוֹ בַּאֲוִיר הֶחָצֵר: (ד) אוֹ בְּבַיִת שֶׁאֵין בּוֹ וְכוּ׳. דַּאֲפִלּוּ אִם נֵימָא כֵּיוָן דְּלֹא חֲשִׁיב בַּיִת הֶקֵּפוֹ וְקֵרוּיוֹ כְּמוֹ שֶׁאֵינוֹ, (ד) עַל כָּל פָּנִים לֹא גָּרַע מַאֲוִיר שֶׁבֶּחָצֵר: (ה) בְּמָקוֹם הַמִּשְׁתַּמֵּר. וְחָצֵר מִקְּרֵי מָקוֹם הַמִּשְׁתַּמֵּר [גְּמָרָא (פה:)]: (ו) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שס״ו. סָעִיף ג׳, לְעִנְיַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, דְּשָׁם בָּעִינַן דַּוְקָא שֶׁיַּנִּיחֶנּוּ בְּבֵית דִּירָה: ב (ז) בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת חֲלוּקִין. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בִּשְׁלֹשָׁה מְבוֹאוֹת שֶׁרְחוֹקִין זֶה מִזֶּה וּמַפְסִיק בֵּינֵיהֶם (ה) מָקוֹם הָאָסוּר בְּטִלְטוּל, (ו) מִפְּנֵי שֶׁדָּרִים שָׁם עַכּוּ״ם וְלֹא שָׂכְרוּ מֵהֶם רְשׁוּתָם: (ח) אֵינוֹ מוֹעִיל לָהֶם לְהִשְׁתַּתֵּף. יַחַד, אֶלָּא צְרִיכִין לְעָרֵב (ז) בְּכָל מָקוֹם וּמָקוֹם בִּפְנֵי עַצְמוֹ: (ט) בְּחָצֵר שֶׁבַּמָּבוֹי. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בְּאוֹתוֹ מָבוֹי שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ, כְּדֵי שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יוּכַל לְהָבִיא הָעֵרוּב אֶצְלוֹ, וְכָאן הֲרֵי אֲסוּרִין לְטַלְטֵל הָעֵרוּב וְלַהֲבִיאוֹ אֶצְלָן, אִם כֵּן אֵין שִׁתּוּפָן כְּאֶחָד. וּלְפִי זֶה הָא דְּכָתַב הַמְחַבֵּר וְדַלְתוֹת וְכוּ׳ נְעוּלִין בַּלַּיְלָה (ס) לָאו דַּוְקָא, דַּאֲפִלּוּ בִּפְתוּחִין נַמִּי כֵּיוָן שֶׁמַּפְסִיק בֵּינֵיהֶם מָקוֹם הָאָסוּר שֶׁאֵין יְכוֹלִין לַהֲבִיאוֹ אֶצְלוֹ וְכַנַּ״ל בְּוַדַּאי לֹא מְהַנֵּי שִׁתּוּפָן [וְדִין זֶה מֻעְתָּק מִתְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ״א (מכת״י סי׳ כח), וְאֶפְשָׁר דְּעֻבְדָּא הָוֵי הָתָם כֵּן בִּנְעוּלִין]. וּבְסֵפֶר בֵּית מֵאִיר יִשֵּׁב הַדְּבָרִים כִּפְשׁוּטָן, דַּאֲפִלּוּ בְּאֵין מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם מָקוֹם הָאָסוּר בְּטִלְטוּל, כְּגוֹן שֶׁשָּׂכְרוּ הָרְשֻׁיּוֹת מִן הָעַכּוּ״ם שֶׁדָּר בָּאֶמְצַע וְתִקְּנוּ הַמְּבוֹאוֹת כַּדִּין, אַף עַל פִּי כֵן אִם הֵם רְחוֹקִין זֶה מִזֶּה וְדַלְתוֹתֵיהֶן נְעוּלוֹת בַּלַּיְלָה אֵין יְכוֹלִין לְהִשְׁתַּתֵּף יַחַד, דְּהַשִּׁתּוּף הוּא כְּדֵי לְחַבְּרָן בְּיַחַד, וְכָאן שֶׁהוּא בְּרִחוּק מָקוֹם וְגַם הַדְּלָתוֹת נְעוּלוֹת אֵין יְכוֹלִין לְהִתְחַבֵּר בְּיַחַד וְלֹא מִקְּרֵי שִׁתּוּף. וּמְסַיֵּם שָׁם בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר דְּמִסְתַּבְּרָא דְּכָל זֶה הוּא דַּוְקָא (ט) אִם אֵין לָהֶם רְשׁוּת לִפְתֹּחַ הַדְּלָתוֹת בַּלַּיְלָה (מִטַּעַם הַמַּלְכוּת וְכַדּוֹמֶה), אֲבָל אִם הָרְשׁוּת בְּיָדָם לִפְתֹּחַ בְּכָל שָׁעָה שֶׁיִּרְצוּ, אֵין מִתְקַלְקֵל הַשִּׁתּוּף עַל יְדֵי הַנְּעִילָה: (י) וְאִם עֵרְבוּ בְּמָקוֹם אֶחָד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ. (י) וְקָאֵי עַל דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר שֶׁהָיוּ הַיִּשְׂרְאֵלִים בִּמְקוֹמוֹת חֲלוּקִים [אַךְ זֶה (יא) לֹא מַיְרֵי לְגַמְרֵי בְּגַוְנֵי הַנַּ״ל בְּשֶׁהָיוּ הַדְּלָתוֹת נְעוּלוֹת אוֹ אֲפִלּוּ בְּצוּרַת הַפָּתַח בֵּינֵיהֶם, דְּאִם כֵּן עַל יְדֵי זֶה בְּוַדַּאי נִתְחַלֵּק רְשׁוּתָם, (יב) וַאֲפִלּוּ הָיָה לָהֶם דְּרִיסַת הָרֶגֶל עֲלֵיהֶם גַּם כֵּן אֵין יְכוֹלִין לֶאֱסֹר עֲלֵיהֶם כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן שצ״ב סָעִיף ו׳, אֶלָּא מַיְרֵי שֶׁלֹּא תִּקְּנוּ הַמְּבוֹאוֹת רַק בְּלָחִי וְקוֹרָה]: (יא) וְאֵין לָהֶם דְּרִיסַת הָרֶגֶל. פֵּרוּשׁ, אַף עַל גַּב שֶׁיֵּשׁ לָהֶם רְשׁוּת לַעֲבֹר דֶּרֶךְ שָׁם, מִכָּל מָקוֹם הוֹאִיל שֶׁיֵּשׁ לָהֶם דֶּרֶךְ אַחֵר לָצֵאת, כּוֹפִין אוֹתָן לַעֲבֹר דֶּרֶךְ שָׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שצ״ב סָעִיף ו׳ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב)]. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר בְּסִימָן שצ״ב (ס״ו הג״ה) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: (יב) כְּמָבוֹי אֶחָד. דְּאִלּוּ בְּמָבוֹי אֶחָד (יג) כְּשֶׁרוֹצִים קְצָת מִן הַדָּיוֹרִין לְהִשְׁתַּתֵּף בִּפְנֵי עַצְמָם, צְרִיכִין לְהִתְחַלֵּק מִן הַשְּׁאָר בְּצוּרַת הַפָּתַח אוֹ עַל כָּל פָּנִים בִּשְׁנֵי פַסִּין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן שס״ג סָעִיף ל״א: (יג) בְּהֶקֵּף חוֹמָה אַחַת. וְצָרִיךְ עִיּוּן, (יד) דְּהָא קַיְמָא לָן בְּסִימָן שס״ג סָעִיף כ״ו (עַיֵּן שָׁם בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כז)) דְּהֵיכִי דְּמֻקֶּפֶת חוֹמָה נֶחְשֶׁבֶת כְּחָצֵר שֶׁל רַבִּים, וְצָרִיךְ כָּל מָבוֹי לְהִתְחַלֵּק בְּצוּרַת הַפָּתַח (טו) אוֹ עַל כָּל פָּנִים בִּשְׁנֵי פַסִּין וְלֹא סַגִּי בְּלָחִי וְקוֹרָה: ג (יד) כְּכָל מִשְׁפְּטֵי וְכוּ׳. הַמְבֹאָר בְּסִימָן שס״ו, וְשִׁעוּרוֹ מְבֹאָר בְּסִימָן שס״ח סָעִיף ג׳, וְשֶׁאִשְׁתּוֹ מְעָרֶבֶת בִּשְׁבִילוֹ בְּסִימָן שס״ז, וְשֶׁמְּעָרְבִין שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ גַּם כֵּן שָׁם, וְשֶׁקָּטָן יָכוֹל לִגְבּוֹתוֹ בְּסִימָן שס״ו סָעִיף ג׳, וְשֶׁאֶחָד יָכוֹל לְזַכּוֹת לְכֻלָּם שָׁם סָעִיף ט׳, וְשֶׁאִם הָיוּ שֻׁתָּפִין אֵין צְרִיכִין לְעָרֵב שָׁם סָעִיף י״א בַּהַגָּ״הּ: (טו) לָזֶה בְּיַיִן וְלָזֶה בְּשֶׁמֶן. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף עַל פִּי שֶׁהֵן שְׁנֵי מִינֵי מַשְׁקֶה, אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁהֵם בִּכְלִי אֶחָד נִקְרָא שִׁתּוּף אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הֻנְּחוּ שָׁם לְשֵׁם שִׁתּוּף: (טז) בִּכְלִי אֶחָד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, סְחוֹרָה שֶׁל כָּל (טז) הַשְּׁלֹשָׁה שֻׁתָּפִין, אֲבָל בִּשְׁנֵי כֵלִים,

בֵּאוּר הֲלָכָה

וּכְמוֹ הַבַּיִת שֶׁמַּנִּיחִין בּוֹ הָעֵרוּב לְעִנְיַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לְעֵיל בְּסִימָן שס״ו סָעִיף ג׳:

* **וְאֵין צָרִיךְ לִתְּנוֹ בְּבַיִת וְכוּ׳. מִלָּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּיָכוֹל לִתֵּן שִׁתּוּף בְּבַיִת,** וְכֵן מוּכָח מֵהָרַמְבַּ״ם בְּהִלְכוֹתָיו פֶּרֶק א׳ מֵעֵרוּבִין (הי״ז), וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת רַשׁ״י (עג: ד״ה מסובין בחצר) וְהָרַשְׁבָּ״א (עג: ד״ה כאן) וְהָרַאֲבַ״ד (שם), וְכֵן מַשְׁמַע דַּעַת הָרֹא״ש (פ״ח סי׳ ו) וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומפני שאינו), וּדְלֹא כְּדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (עב. ד״ה בפת) שֶׁמְּצַדְּדִין דְּשִׁתּוּף הוּא דַּוְקָא בְּחָצֵר וְלֹא בְּבַיִת:

ג * **לָזֶה בְּיַיִן וּלָזֶה בְּשֶׁמֶן. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק טז) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּרַבִּים חוֹלְקִים עַל שִׁיטַת הַטּוּר שֶׁהֵם דִּבְרֵי הָרַמָּ״א בָּכָאן, וְכֵן מָצָאתִי לְבַעַל גְּאוֹן יַעֲקֹב** (עא. ד״ה אמר) **שֶׁהִסְכִּים לְדַעַת הַחוֹלְקִים, וְכָתַב שָׁם עוֹד דְּמִסְתַּבְּרָא דְּלָאו דַּוְקָא יַיִן וְשֶׁמֶן דְּלֹא, אֶלָּא אֲפִלּוּ מִין אֶחָד דְּלֹא מִתְעָרְבֵי אַהֲדָדֵי, כְּגוֹן בְּהָיָה שֻׁתָּף לָזֶה בְּפַת וְלָזֶה בְּפַת גַּם כֵּן לֹא מִצְטָרְפִי לְהִפָּטֵר מִשִּׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת [אִם לֹא שֶׁהָיוּ כֻּלָּם שֻׁתָּפִין בַּכִּכָּר],** וְלֹא כָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דִּבְמִין אֶחָד אֵין צְרִיכִין לְעָרֵב אֶלָּא בִּכְגוֹן מַשְׁקִין דִּמְעָרְבִי בְּיַחַד וְלֹא בָּאֳכָלִין שֶׁאֵינָם מִתְעָרְבִים, וְאַף עַל גַּב דִּכְשֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים בָּאֳכָלִים בְּוַדַּאי מְהַנֵּי וַאֲפִלּוּ בְּכַמָּה מִינֵי אֳכָלִים, וְכַמְבֹאָר בְּסָעִיף ד׳, הַיְנוּ הֵיכִי שֶׁהֵם מַנִּיחִים לְשֵׁם שִׁתּוּף, אֲבָל הָכָא דְּלֹא נִתְכַּוְּנוּ לָזֶה אֶלָּא שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ לְשֵׁם סְחוֹרָה בְּעָלְמָא, לֹא מְהַנֵּי אֶלָּא בִּכְגוֹן מִינֵי מַשְׁקִין שֶׁמִּתְעָרְבִין בַּהֲדָדֵי, וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַטּוּר דְּיַיִן וְשֶׁמֶן גַּם כֵּן מְהַנֵּי בִּכְלִי אֶחָד, שֶׁאֵנֵי הָתָם דְּאַף עַל גַּב דִּשְׁנֵי מִינִים הֵם, עַל כָּל פָּנִים מִתְעָרְבִי [וּכְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי דְּאָמַר שְׁנֵיהֶם חִבּוּרִים זֶה לָזֶה וְאִם נָגַע טְבוּל יוֹם בַּיַּיִן פָּסַל הַשֶּׁמֶן], וְלֹא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) רַשׁ״י (עא: ד״ה ואם רצו): (ד) גְּמָרָא (סוכה ג:) וְרַשׁ״י (ד״ה דלא גרע) עַיֵּן שָׁם: ב (ה) כֵּן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וְשֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים (סי׳ ד סוס״ה) וְהַגְּרַ״ז (ס״ב), וְכֵן מוּכָח מִבַּאוּר הַגְּרָ״א שֶׁהוּא מְפָרֵשׁ כֵּן: (ו) **וְהוּא הַדִּין אִם הַמְּבוֹאוֹת שֶׁבָּאֶמְצַע אֵין מְתֻקָּן בְּלָחִי וְצוּרַת הַפָּתַח כַּדִּין:** (ז) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב): (ס) פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״א) וְהַגְּרָ״א (ד״ה ודלתות): (ט) וַאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה מְפַקְפֵּק גַּם כֵּן שָׁם עַל הָרַשְׁבָּ״א, עַיֵּן שָׁם: (י) הַגְּרָ״א (ד״ה ואם עירבו): (יא) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב): (יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (יד) זֶה נִרְמַז בַּקַּשְׁיָא הַשְּׁנִיָּה שֶׁל מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (טו) וְלֹא נוּכַל לוֹמַר דְּאַיְירֵי בְּשֶׁעָשׂוּ שְׁנֵי פַסִּין בְּסוֹף כָּל מָבוֹי, דְּאִם כֵּן מַהוּ זֶה שֶׁסִּיַּם אֵין כָּל הָעִיר חֲשׁוּבָה כְּמָבוֹי אֶחָד, אֲפִלּוּ בְּמָבוֹי אֶחָד גַּם כֵּן מְהַנֵּי שְׁנֵי פַסִּין וְכַנַּ״ל בְּסִימָן שס״ג סָעִיף ל״א, וְגַם אֲפִלּוּ הָיָה לָהֶם דְּרִיסַת הָרֶגֶל עֲלֵיהֶן גַּם כֵּן אֵין יְכוֹלִין לֶאֱסֹר עֲלֵיהֶן [כֵּן מוּכָח מִמָּגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ג׳ שֶׁהֵבִיא רְאָיָה לְעִנְיַן דְּרִיסַת הָרֶגֶל מִסִּימָן שצ״ב סָעִיף ו׳ וְשָׁם מְבֹאָר דְּהוּא הַדִּין בִּשְׁנֵי פַסִּין]. וּבְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ז) הֵבִיא שֶׁבַּהֲלָכָה בְּרוּרָה (סק״ב) מְיַשֵּׁב לְקַשְׁיַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְאֵין סִפְרוֹ בְּיָדִי, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לְפִי מַה שֶּׁבַּאַרְנוּ הַקַּשְׁיָא, קַשְׁיָא גְּדוֹלָה הִיא עַל הָרַמָּ״א: ג (טז) כֵּן מְבֹאָר בְּכַמָּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ לָזֶה בְּיַיִן וְלָזֶה בְּיַיִן צְרִיכִין גַּם כֵּן שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח שֶׁל כֻּלָּם בִּכְלִי אֶחָד:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(טור סימן שס"ו): ד [ז]מִשְׁתַּתְּפִין בְּכָל מִינֵי מַאֲכָל. [ח]וַאֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה מִינֵי מַאֲכָל מִצְטָרְפִין (יז) לִמְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת: ה [ט]בְּכָל מִינֵי מַאֲכָל מִשְׁתַּתְּפִין, חוּץ מִגֻּדְגְּדָנִיּוֹת (יח) שֶׁהֻקְשׁוּ לְזֶרַע, (יט) וְתַבְלִין, (כ) וּפוֹלִין יְבֵשִׁים, (כא) וְלֹא בַּעֲלֵי בְצָלִים (כב) שֶׁלֹּא גָדְלוּ אֹרֶךְ זֶרֶת, (כג) וְלֹא [י]בִּכְמֵהִין וּפִטְרִיּוֹת, (כד) וְלֹא *)בְּכַפְנִיּוֹת, (כה) וְלֹא בַּעֲדָשִׁים, וְלֹא בְּחִטִּים וּשְׂעוֹרִים, וְלֹא (א) בְּיָרָק (כו) שֶׁהוּא בָּשִׁיל וְלֹא בָשִׁיל. (כז) וְלֹא בְּמַיִם לְבַדָּם וְלֹא בְּמֶלַח לְבַדּוֹ, (כח) אֲבָל אִם עֵרְבָם יַחַד מִשְׁתַּתְּפִין בָּהֶם. [כ]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַוְקָא (כט) כְּשֶׁנָּתַן לְתוֹכָן שֶׁמֶן. * [ל]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ל) שֶׁמְּעָרְבִין בְּתַבְלִין: ו [מ]כָּל דָּבָר שֶׁרְגִילִים לְלַפֵּת בּוֹ אֶת הַפַּת, (לא) שִׁעוּרוֹ

ז צִיַּנְתִּי בְּרֵישׁ הַסִּימָן (אות ב). ח מִמִּשְׁנָה כְּרִיתוֹת (פ"ג) [י"ג (ע"א)] וְהוּבָא בְּעֲרוּבִין כ"ט (ע"א) וּגְמָרָא שָׁם. ט שָׁם בַּגְּמָרָא כ"ח (ע"א). י שָׁם בַּגְּמָרָא כ"ז (ע"א) וְכֵן כָּתְבוּ הַטּוּר וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.

*) (פֵּרוּשׁ, תְּמָרִים רָעוֹת שֶׁלֹּא בָשְׁלוּ כָּל צָרְכָּם). כ תּוֹסָפוֹת (שם ד"ה אבל) וְהַגָּהוֹת אֶשְׁרֵי (פ"ג סי' א). ל רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק א' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (הי"א) וּסְמַ"ג (מ"ע א דרבנן). מ שָׁם בַּגְּמָרָא כ"ט (ע"ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

אֲפִלּוּ שֶׁאַחַר הָעֵרוּב חַס וְשָׁלוֹם הַמִּיר אֶחָד מִשְּׁכוּנַת יִשְׂרָאֵל, מוֹעִיל הָעֵרוּב שֶׁנַּעֲשָׂה קֹדֶם הַהֲמָרָה, לְפִי שֶׁשָּׁכְרוּ מִן הַגִּזְבָּר, נִכְנָס בִּשְׂכִירוּת זוֹ גַּם בָּתִּים יְחִידִים מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁיִּהְיוּ הַיְּחִידִים טְפֵלִין לַמְרֻבִּין וּכְלָלוּת הַמְרֻבִּים מִתְקַיְּמוֹת הַשְּׂכִירוּת בְּיָדָם, עַיֵּן שָׁם:

ה (א) בְּיָרָק. וְנִרְאֶה לִי דִּלְפָתוֹת דִּידָן מְעָרְבִין בָּהֶן חַיִּין, דְּלֹא גָּרַע מִבָּשָׂר חַי. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה):

בֵּאוּר הֲלָכָה

כֵּן בְּיָבֵשׁ שֶׁאֵין מִתְעָרֵב כְּלָל, הַגַּע עַצְמְךָ אִם הֵם בְּחַד מָנָא וְנָגַע טְבוּל יוֹם בְּהַאי אֻכְלָא לֹא פָּסֵיל אִידָךְ, אַלְמָא דְּחַד כְּלִי לֹא מְשַׁוֶּה לְהוּ חִבּוּר, עַד כָּאן תֹּכֶן דְּבָרָיו:

ה * **וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמְּעָרְבִין בְּתַבְלִין.** עַיֵּן בַּמְפָרְשִׁים שֶׁתָּמְהוּ עַל דַּעַת זוֹ דְּהוּא דַּעַת הָרַמְבַּ"ם (פ"א הי"א), שֶׁהוּא נֶגֶד סוּגְיַת הַגְּמָרָא (כט.) דְּקָאָמַר אִילֵימָא מִשּׁוּם דְּקָתָנֵי בְּהַךְ תַּבְלִין וְתַבְלִין לָאו בְּנֵי אֲכִילָה נִינְהוּ, אַטּוּ הָכָא מִי לֹא קָתָנֵי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְלָאו בְּנֵי אֲכִילָה נִינְהוּ, הֲרֵי דְּהַשַּׁ"ס מְדַמֶּה תַּבְלִין לְחִטִּין וּשְׂעוֹרִין חַיִּין שֶׁאֵין מְעָרְבִין בָּהֶן לְכֻלֵּי עָלְמָא. אָכֵן בָּאֱמֶת בָּרַמְבַּ"ם לֹא נִזְכַּר כְּלָל דִּין חִטִּין וּשְׂעוֹרִין [וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּהִלְכוֹת עֵרוּבִין פֶּרֶק א' הֲלָכָה י' כְּגוֹן פַּת וּמִינֵי דָגָן אֶפְשָׁר דְּכַוָּנָתוֹ אֲפִלּוּ חַיִּין, מִדְּלֹא כָתַב מְבֻשָּׁלִין, וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר], וְהַנִּרְאֶה דִּלְהָרַמְבַּ"ם יִהְיֶה מֻתָּר לְעָרֵב גַּם בְּחִטִּין וּשְׂעוֹרִין חַיִּין, דְּגַבֵּי שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת סְבִירָא לֵיהּ דְּהַקְלוּ בּוֹ, וּכְמוֹ דְּהַקְלוּ בּוֹ שֶׁאֵין צָרִיךְ דַּוְקָא בְּפַת, וְסִיַּעְתּוֹ מִתּוֹסֶפְתָּא פֶּרֶק ו' דְּאִיתָא הָתָם בְּרֹאשׁ הַפֶּרֶק (ה"א) שִׁתּוּף מָבוֹי כֵּיצַד, מֵבִיא אָדָם חָבִית שֶׁל יַיִן וְשֶׁל שֶׁמֶן וְשֶׁל תְּבוּאָה וְשֶׁל גְּרוֹגָרוֹת, וְאוֹמֵר הֲרֵי זֶה לְכָל בְּנֵי מָבוֹי,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲפִלּוּ אִם הָיָה שֻׁתָּפוּת כֻּלָּם בְּמִין אֶחָד יַיִן אוֹ שֶׁמֶן וּכְהַאי גַּוְנָא, גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי. וְאַף דִּלְעֵיל בְּסִימָן שס"ו סָעִיף ד' מְבֹאָר דְּלִפְעָמִים מֻתָּר אֲפִלּוּ בִּשְׁנֵי כֵלִים, עַיֵּן שָׁם, (יז) הָתָם שָׁאנֵי שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ מֵעִקָּרָא לְשֵׁם שִׁתּוּף מְבוֹאוֹת, אֲבָל הָכָא דְּלָאו לְשֵׁם שִׁתּוּף הֻנַּח שָׁם אֶלָּא לִסְחוֹרָה, בִּכְלִי אֶחָד אִין בִּשְׁנֵי כֵלִים לֹא. וְדַע דְּהָרַמְ"א נִמְשַׁךְ בָּזֶה אַחַר דַּעַת הַטּוּר, [א]אֲבָל רֹב (יח) הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִים עַל זֶה, וְדַעְתָּם דִּבְיַיִן וְשֶׁמֶן שֶׁהֵם שְׁנֵי מִינִים שֶׁאֵין רְאוּיִין לְהִתְעָרֵב יַחַד, אֲפִלּוּ כְּשֶׁהָיוּ מְעֹרָבִין בִּכְלִי אֶחָד גַּם כֵּן אֵין סוֹמְכִין עֲלֵיהֶן לְעִנְיַן שִׁתּוּף. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה לזה): ד (יז) **לִמְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת.** שֶׁהוּא שִׁעוּר הָרָאוּי אַף לְאֶלֶף בְּנֵי אָדָם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב לְמַעְלָה בְּסִימָן שס"ח סָעִיף ג': ה (יח) **שֶׁהֻקְשׁוּ לְזֶרַע.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהֻקְשׁוּ הַקְּלָחִים (יט) כְּעֵץ שֶׁכְּבָר צָמַח בָּהֶם זֶרַע וְקָשִׁים לַאֲכִילָה: (יט) **וְתַבְלִין.** דְּלָאו (כ) בְּנֵי אֲכִילָה נִינְהוּ: (כ) **וּפוֹלִין יְבֵשִׁים.** שֶׁאֵין נֶאֱכָלִין (כא) כְּמוֹת שֶׁהֵן חַיִּין אֶלָּא לְאַחַר בִּשּׁוּלָן, וּבָעִינַן שֶׁיְּהֵא רָאוּי לְאָכְלוֹ עַכְשָׁו: (כא) **וְלֹא בַּעֲלֵי בְצָלִים וְכוּ'.** שֶׁקָּשִׁים הֵם לַאֲכִילָה. (כב) אֲבָל בִּבְצָלִים גּוּפָא מְעָרְבִין בָּהֶן אִם יֵשׁ בָּהֶן כְּדֵי לְלַפֵּת מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת: (כב) **שֶׁלֹּא גָדְלוּ וְכוּ'.** שֶׁבְּעוֹד שֶׁהֵן כָּל כָּךְ קְטַנִּים, מַזִּיק לָאָדָם אֶרֶס שֶׁבָּהֶן. אֲבָל אִם כְּבָר גָּדְלוּ הָעָלִין שִׁעוּר זֶרֶת, הֲרֵי הֵם כִּבְצָלִין עַצְמָן וּמְעָרְבִין בָּהֶם (כג) כְּשֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שִׁעוּר לְלַפֵּת בָּהֶם מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת: (כג) **וְלֹא בִּכְמֵהִין וּפִטְרִיּוֹת.** [ב]אֲפִלּוּ (כד) מְבֻשָּׁלִים. וְהַטַּעַם, (כה) שֶׁאֵין אָדָם רָגִיל לִסְמֹךְ עֲלֵיהֶן לֹא מֵחֲמַת סְעוּדָה וְלֹא מֵחֲמַת לִפְתָּן, וְאֵינָן בָּאִין אֶלָּא בְּאַקְרַאי. וּבְבֵאוּר הַגְּרָ"א (ד"ה ולא בכמהין) חוֹלֵק עַל זֶה וְדַעְתּוֹ דִּמְעָרְבִין בִּכְמֵהִין וּפִטְרִיּוֹת מְבֻשָּׁלִין: (כד) **וְלֹא בְּכַפְנִיּוֹת.** הֵם תְּמָרִים רָעִים שֶׁלֹּא בָשְׁלוּ כָּל צָרְכָּן: (כה) **וְלֹא בַּעֲדָשִׁים וְלֹא בְּחִטִּים כוּ'.** הַיְנוּ כְּשֶׁהֵם חַיִּים, דְּלָאו בְּנֵי אֲכִילָה נִינְהוּ. וְהוּא הַדִּין אֹרֶז וְדֹחַן וְקִטְנִיּוֹת יְבֵשִׁין שֶׁאֵין רְאוּיִין לֶאֱכֹל כְּמוֹת שֶׁהֵן חַיִּין דְּאֵין מְעָרְבִין בָּהֶן [אחרונים]. כָּתַב הָרַשְׁבָּ"א (עבוה"ק שער ד סי' ד) דְּבִקְלָיוֹת מְעָרְבִין בָּהֶן: (כו) **שֶׁהוּא בָּשִׁיל וְלֹא בָשִׁיל.** שֶׁקָּשִׁין הֵן לַאֲכִילָה, אֲבָל (כו) בָּשִׁיל לְגַמְרֵי אוֹ חַי לְגַמְרֵי מְעָרְבִין בָּהֶן. וְדַוְקָא יְרָקוֹת (כז) שֶׁדַּרְכָּן לֶאֱכֹל חַיִּין. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) דְּלֶפֶת דִּידָן הוּא בַּכְּלָל הַזֶּה: (כז) **וְלֹא בְּמַיִם לְבַדָּם וְכוּ'.** דְּלָאו מִידִי דְּמָזוֹן הוּא: (כח) **אֲבָל וְכוּ'.** שֶׁרָאוּי לְלַפֵּת בּוֹ הַפַּת [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש אבל)]. וּמִמֵּילָא שִׁעוּרָן שֶׁיִּהְיֶה בָּהֶן כְּדֵי לְלַפֵּת בּוֹ פַּת מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת, וּכְדִלְקַמֵּהּ בְּסָעִיף ו': (כט) **כְּשֶׁנָּתַן לְתוֹכָן שֶׁמֶן.** וּמַיְרֵי (כח) שֶׁבַּשֶּׁמֶן לְבַדּוֹ לֵיכָא שִׁעוּר הָרָאוּי לְעֵרוּב אֶלָּא בְּתַעֲרוֹבוֹת הַמַּיִם וּמֶלַח, וַאֲפִלּוּ הָכִי אַגַּב הַשֶּׁמֶן חֲשִׁיב הַכֹּל אֹכֶל לְהַשְׁלִים לְשִׁעוּר. וּלְדִינָא נָקְטִינַן (כט) כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה: (ל) **שֶׁמְּעָרְבִין בְּתַבְלִין.** מִפְּנֵי שֶׁרָאוּי לְתַבֵּל בּוֹ אֶת הָאֹכֶל חֲשִׁיב הוּא לְעָרֵב בּוֹ, וְשִׁעוּרוֹ (ל) כַּחֲצִי רְבִיעִית. [ג]וְאֶפְשָׁר דְּבִשְׁעַת הַדְּחָק יֵשׁ לִסְמֹךְ אַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה. וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לִזָּהֵר מִלְּעָרֵב בְּפִלְפְּלִין, כֵּן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל עב ס"ח), אָכֵן בִּתְשׁוּבַת חֲתַם סוֹפֵר חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן צ"ג דַּעְתּוֹ שָׁם דְּפִלְפְּלִין הוּא בִּכְלַל שְׁאָר תַּבְלִין, וְשִׁעוּר חֲצִי רְבִיעִית הוּא שְׁנֵי לוֹיט וּשְׁלשָׁה רִבְעֵי לוֹיט עַיֵּן שָׁם: ו (לא) **שִׁעוּרוֹ לְלַפֵּת בּוֹ וְכוּ'.** וְסַגִּי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יז) רַשְׁ"י (עא. ד"ה אמר רב) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים: (יח) הָרַמְבַּ"ם (פ"א ה"א) וְהָרַשְׁבָּ"א (עא. ד"ה אי) וְהָרִיטְבָּ"א (שם ד"ה אמר), וְכֵן הִסְכִּים בְּאוֹר זָרוּעַ (סי' קעא) לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם: ה (יט) רַשְׁ"י (כח. ד"ה ואם): (כ) גְּמָרָא (כט.): (כא) רַשְׁבָּ"א (כח: ד"ה מהו) וְרִיטְבָּ"א (שם ד"ה מהו): (כב) גְּמָרָא (כט.): (כג) רַמְבַּ"ם (פ"א הל' י"א): (כד) **דִּבְחַיִּין, אֲפִלּוּ בְּחִטֵּי וְשְׂעָרֵי נַמִּי לֹא,** וְכֵן הוּא בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (ד"ה ולא בכמהין): (כה) רַשְׁבָּ"א (כז. ד"ה והאיכא) וְרִיטְבָּ"א (שם ד"ה והא איכא) בְּחִדּוּשֵׁיהֶם. וְעַיֵּן בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה לְהָרַמְבַּ"ם (פ"ג מ"א): (כו) כֵּן כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א"א סק"ה) שֶׁמְּצַדֵּד דִּכְשֶׁהוּא חַי בָּעִינַן שֶׁיְּהֵא בּוֹ שִׁעוּר שְׁתֵּי סְעוּדוֹת וּכְשֶׁהוּא מְבֻשָּׁל כְּדֵי שֶׁיְּהֵא בּוֹ לְלַפֵּת שִׁעוּר שְׁתֵּי סְעוּדוֹת. וְלֹא אָבִין, הֲלֹא בְּרַמְבַּ"ם (פ"א הי"א) וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ מְבֹאָר לְקַמֵּיהּ (ס"ז) דְּשִׁעוּר לִיטְרָא לְיָרָק הוּא בֵּין לְחַי בֵּין לִמְבֻשָּׁל: (כז) רִיטְבָּ"א (כט. ד"ה וכי), וְכֵן מַשְׁמַע גַּם כֵּן בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (כח: ד"ה מערבין): (כח) תּוֹסָפוֹת (כז. ד"ה אבל) וְרִיטְבָּ"א (כז: ד"ה ואם). **וְשִׁעוּר שֶׁמֶן לְעֵרוּב מַשְׁמַע מִסּוּגְיָא דַף כ"ט** (ע"א) **דְּשִׁעוּרוֹ כְּדֵי רְבִיעִית, אָכֵן הַתּוֹסָפוֹת בְּעִנְיָן דִּידָן כָּתְבוּ לְהָדְיָא מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת** (וְכַוָּנָתָם מִסְּתָמָא כְּדֵי לֶאֱכֹל בָּהֶם מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת, דְּבִפְנֵי עַצְמָם אֵין רְאוּיִין לַאֲכִילָה כִּדְאִיתָא בְּרֵישׁ פֶּרֶק כֵּיצַד מְבָרְכִין (ברכות לה:)), וּכְדִבְרֵיהֶם מְבֹאָר בַּיְרוּשַׁלְמִי (עירובין פ"ג ה"א) וּבַתּוֹסֶפְתָּא פֶּרֶק ו' (ה"א), **וְלֹא נִתְבָּאֵר אִי שִׁעוּרָא דִּרְבִיעִית שִׁעוּרָא אַחֲרִינָא נִינְהוּ אוֹ חֲדָא הוּא,** עַיֵּן שָׁם בְּפֵרוּשׁ חַסְדֵי דָוִד וּבְמָרֵי דְּמַתְנִיתָא מַה שֶּׁכָּתְבוּ בָּזֶה, וּבְרִיטְבָּ"א (שם) כָּתַב בָּזֶה דְּמַיְירֵי שֶׁלֹּא הָיָה בַּשֶּׁמֶן רְבִיעִית וְגַם אֵין בּוֹ כְּדֵי לְלַפֵּת מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת, עַד כָּאן, הֲרֵי דְּהִרְכִּיב שְׁנֵי שִׁעוּרִים בְּיַחַד, וְצָרִיךְ עִיּוּן כַּוָּנָתוֹ: (כט) שֶׁהוּא דַּעַת הָרִי"ף (ז:) וְהָרַמְבַּ"ם (שם ה"ח) וְהַסְּמַ"ג (מ"ע א דרבנן) וְהָאוֹר זָרוּעַ (סי' קלא) וְהָרַשְׁבָּ"א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ד סי' ד) וְהָרֹא"שׁ (פ"ג סי' א) וְרַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב יב חי"ח) וְהַטּוּר וְהָאֶשְׁכּוֹל (אות סח) שֶׁכֻּלָּם לֹא הִזְכִּירוּ אֶלָּא מַיִם וָמֶלַח, וְדֵעָה שְׁנִיָּה הִיא רַק דַּעַת בַּעֲלֵי הַתּוֹסָפוֹת וְהָרִיטְבָּ"א [וְעַיֵּן בְּמַרְאֵה הַפָּנִים (שם ד"ה עשאן) שֶׁדָּחָה רְאָיַת הָרִיטְבָּ"א מֵהַיְרוּשַׁלְמִי], וְכֵן הִסְכִּים בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט). וְדַע עוֹד דְּבִגְאוֹן יַעֲקֹב (כז: ד"ה למאן) רָצָה לְצַדֵּד דְּאִם הִנִּיחַ מַיִם וָמֶלַח אֲפִלּוּ כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ לְשֵׁם עֵרוּב גַּם כֵּן מְהַנֵּי, הוֹאִיל דְּיָכוֹל לְעָרְבָן בְּיַחַד, אֲבָל לֹא מַשְׁמַע כֵּן בַּיְרוּשַׁלְמִי דְּאִיתָא שָׁם עֲשָׂאָן מֵי מֶלַח וְכוּ', וְכֵן מַשְׁמַע בְּרַמְבַּ"ם וּסְמַ"ג וּבַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ"א דְּדַוְקָא כְּשֶׁעֵרְבָן בְּיַחַד: (ל) רַמְבַּ"ם (שם הל' יא"יב) וְרַשְׁ"י (כט. ד"ה עוכלא):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (ס"ג) כתב כדעת הרמ"א. ב] וכן משמע בשו"ע הרב (ס"ד) [דלא כדעת הגר"א]. ג] ובשו"ע הרב (ס"ד) לא הביא שיטה זו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah